

**Пояснювальна записка
до проекту рішення обласної ради
«Про схвалення проекту Перспективного плану формування територій
громад Запорізької області»**

Проект рішення розроблений на виконання ч. 3 ст. 11 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.04.2014 № 333-р, абз. 3 п. 4 та абз. 3 п. 6 Плану заходів щодо реалізації Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18.06.2014 № 591-р, враховуючи Методику формування спроможних територіальних громад, затверджену постановою Кабінету Міністрів України від 08.04.2015 № 214.

На сьогодні переважна більшість територіальних громад України, маючи право вирішувати питання місцевого значення, неспроможна це робити через брак власних коштів, занепад або відсутність інфраструктури, а також недостатність кваліфікованих кадрів. Тому значна частина питань місцевого значення не вирішується.

Реформа місцевого самоврядування є комплексною і стосується багатьох сфер управління державою. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», в якому передбачено розроблення перспективного плану формування територій громад, дає можливість реалізації важливого етапу реформи місцевого самоврядування – зміни адміністративно-територіального устрою.

Адміністративно-територіальний устрій є скелетом держави, адже на кожен рівень адміністративно-територіального устрою покладається вирішення певного комплексу питань управління.

Реформа місцевого самоврядування, враховуючи позитивний як європейський, так і власний історичний досвід, передбачає об'єднання (укрупнення) територіальних громад.

Укрупнення території громад не може бути довільним, воно має свої логічні межі. Відстань від центру до її найдалшого населеного пункту має бути такою, щоб в екстрених випадках її не довше, ніж за 30 хвилин, могли подолати пожежна команда, швидка допомога та інші екстрені служби.

Держава визначає вимоги до створення адміністративно-територіальних одиниць таким чином, аби ці одиниці були спроможними для виконання тих функцій, заради яких вони утворюються.

Метою є створення повноцінних адміністративно-територіальних одиниць (спроможних територіальних громад), які отримають від держави повний набір компетенції та відповідні ресурси, а також додаткову підтримку на розвиток інфраструктури.

Спроможні територіальні громади – це громади, які здатні самостійно або через відповідні органи місцевого самоврядування забезпечити належний рівень надання послуг, зокрема, у сфері освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, житлово-комунального господарства – з урахуванням кадрових ресурсів, фінансового забезпечення та розвитку інфраструктури відповідної адміністративно-територіальної одиниці. Це означає, що наявна інфраструктура, кадрові і фінансові можливості новоствореної адміністративно-територіальної одиниці дозволять самостійно виконувати повноваження, визначені законом та Бюджетним кодексом як для міста обласного значення.

Саме для такого логічного та зручного планування і передбачено створення перспективного плану формування територій громад – документа, що визначає комбінації об'єднання, при якому нове утворення матиме перехід на нову якість і отримає підтримку держави. За інших умов об'єднання втрачає сенс, витрати на процес не принесуть вигоди громадянам.

Згідно із Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» формування перспективного плану (фактично карти) утворення об'єднання громад віднесено до компетенції органів місцевого самоврядування обласного рівня.

Запорізькою обласною державною адміністрацією спільно з Офісом реформ у Запорізькій області визначені потенційні адміністративні центри територіальних громад, їх зони доступності, межі територій громад та розроблено Перспективний план формування територій громад Запорізької області, які зможуть реалізовувати в повному обсязі функції з надання високоякісних послуг у життєво важливих сферах в інтересах місцевого населення.

Проведено аналітичну роботу щодо позитивних наслідків та ризиків проведення адміністративно-територіальної реформи в області. Розрахунки по кожній громаді здійснені у вигляді порівняльних таблиць з показниками у форматі «було – стало» щодо зростання доходів на одного мешканця. Приведені дані щодо базової дотації, освітньої та медичної субвенції. Загалом у всіх громадах внаслідок об'єднання згідно розрахунків мають зрости доходи на одного мешканця від 80% до 440%.

Проектом Перспективного плану передбачено сформувати 69 громад замість 299 існуючих громад.

У проекті Перспективного плану всі об'єднання відбуваються без змін меж адміністративних районів. Враховане бажання сільських та селищних громад не приєднуватись до міст обласного значення.

Запорізька, Бердянська, Мелітопольська, Токмацька та Енергодарська міські громади залишаються самостійними спроможними громадами.

По 1 громаді заплановано сформувати на територіях Великобілозерського, Приморського, Розівського та Чернігівського районів.

По дві громади - на територіях Гуляйпільського та Пологівського районів.

По три громади – на територіях Веселівського та Куйбишевського районів.

По чотири громади .- на територіях Запорізького Токмацького, Василівського, Михайлівського, Новомиколаївського, Оріхівського та Приазовського районів.

По шість громад - на територіях Вільнянського та Кам'янсько-Дніпровського районів.

Вісім громад - на території Мелітопольського району.

Проект рішення стосується питань функціонування та розвитку місцевого самоврядування, адміністративно-територіального устрою в регіоні та спрямовано на формування спроможних територіальних громад Запорізької області.

Прийняття рішення забезпечить реалізацію чергового етапу реформи місцевого самоврядування – зміни адміністративно-територіального устрою та сприятиме створенню передумов для удосконалення системи органів місцевого самоврядування на відповідних територіях Запорізької області.

Очікуваним результатом реалізації рішення щодо схвалення проекту Перспективного плану формування громад є забезпечення реалізації процесу проведення добровільного об'єднання територіальних громад, що надасть змогу сформувати самодостатні та спроможні громади, які будуть володіти відповідними матеріальними, фінансовими, демографічними ресурсами і матимуть змогу планувати економічний розвиток своїх територій. Такі громади в повному обсязі зможуть забезпечити відповідний рівень життя населення, розвитку територій, покращення якості надання адміністративних, соціальних, громадських послуг для своїх мешканців.

Начальник Управління містобудування
та архітектури обласної державної
адміністрації

О.М. Билим